

Mer om beteendestilar – Tolkning av personlighetsanalysen

Människor agerar och reagerar på varandra och händelser på många olika sätt, man har olika beteendestilar. För att kunna förstå dessa beteendestilar måste man till att börja med fokusera på sådant som går att observera. Beteenden som fysiska, verbala och icke-verbala handlingar. När människor konsekvent agerar på ett visst sätt som speglar en särskild beteendestil, sägs de ofta ha en viss uppsättning egenskaper.

Vi börjar med identifikationen av beteendestilar med att klassificera en persons beteende utifrån två dimensioner: öppenhet och tydlighet eller hur rak/direkt man är. Människors grad av öppenhet och tydlighet varierar. En person kan vara mycket öppen men mindre direkt och tvärt om. En annan är rätt öppen och mycket tydlig och rak. Alla har alltså en viss grad av öppenhet och tydlighet.

Informell (öppenhet) – Formell (sluten)

Med öppenhet menar vi i vilken grad man är redo och villig att uttrycka sina känslor samt gå in i och utveckla relationer. Det är fråga om i vilken grad vi visar våra tankar och känslor för andra och accepterar/tar emot de tankar och känslor som andra människor uttrycker.

Det finns två extremer på öppenhetsskalan. I den ena änden hittar vi de öppna människorna, i den andra finns de slutna, inbundna. Här kan du jämföra egenskaper hos de två extremerna.

rmel	

Relationsorienterad. (bryr sig om människor)

Avslöjande.

(visar/delar sina känslor)

Fattar subjektiva/känslomässigt grundade beslut.

Avslappnad och varm.

Opinionsorienterad.

Flexibel vad gäller tider.

Föredrar att arbeta med andra.

Tar gärna fysisk kontakt.

Livlig och entusiastisk.

Vänligt handslag

Lätt att lära känna.

Spontan.

Formell/Sluten

Uppgiftsorienterad. (bryr sig om resultatet)

Avvaktande.

(håller känslor för sig själv)

Fattar beslut som grundar sig på fakta.

Formell och korrekt.

Faktaorienterad.

Disciplinerad vad gäller tider.

Föredrar att arbeta självständigt.

Minimerar fysisk kontakt.

Kontrollerad och reserverad.

Formellt handslag

Tar tid att lära känna.

Kalkylerande/analytisk.

Aktiv (direkt) - Passiv (indirekt)

Den andra dimensionen är tydlighet. Det handlar om i vilken grad en människa är direkt, hur stor kontroll och kraftfullhet man försöker utöva över människor och situationer. I ena änden på skalan har vi den direkta människan, i den andra den försiktige/indirekte.

Aktiv/Direkt

Snabbt tempo.

Talar om snarare än frågar.

Pratar.

Svarar snabbt och kraftfullt.

Uttrycker lättvindigt sina åsikter.

Frågor tenderar att understryka poänger

Ifrågasätter information.

Gör kraftfulla uttalanden.

Varierar sitt sätt att tala.

Talar ofta högt och snabbt.

Kraftfullt handslag.

Stadig ögonkontakt och kraftfulla gester.

Visar otålighet.

Passiv/Indirekt

Långsamt tempo.

Frågar snarare än talar om.

Lyssnar.

Svarar långsamt och eftertänksamt

Är försiktig med sina synpunkter.

Frågor används för att klarlägga.

Gör försiktiga uttalanden.

Jämnt, stadigt tal.

Talar ofta med låg volym och takt.

Mindre kraftfullt handslag

Tillfällig ögonkontakt.

Begränsade gester.

Visar tålamod.

Beteendemönster

Lägger man samman de båda beteendeskalorna ger de en bild med fyra kvadrater. Dessa representerar de fyra huvudsakliga beteendestilarna: Entusiast (sällskaplig), Kompis (samverkande), Ledare (dirigerande) och Forskare (tänkande).

Informell (Öppen) Relationsorienterad

Aktiv (Direkt) Snabbt tempo	Entusiast (Sällskaplig)	Kompis (Samverkande)	Passiv (Indirekt) Långsamt tempo
	Ledare (Dirigerande)	Forskare (Tänkande)	

Formell (Sluten)
Uppgiftsorienterad

Även om vi har egenskaper från alla fyra stilarna, är oftast någon av dem dominerande. Det är den stilen vi använder i flertalet situationer och det är den vi trivs bäst i. Vill man lära känna och jobba med sitt beteende är det första steget alltid lära sig förstå skillnaderna mellan de olika stilarna och att lära sig känna igen dem hos sig själv och andra.

Här följer beskrivningar som kan hjälpa dig på vägen.

Entusiast (sällskaplig)

Entusiast (sällskaplig) – Beteendet är aktivt och informellt

Beteenden

<u>Verbala</u>

- Talar snabbt.
- Uttalar sig ofta.
- Talar högre.
- Använder olika röstlägen.
- Fokuserarsamtalet på människor.
- Använder synpunkter/berättelser.
- Visar stor energi.

Icke-verbala

- Pekar på andra.
- Lutar sig framåt för att understryka.
- Har direkt ögonkontakt
- Öppna handflator
- Avslappnad hållning
- Vänligt ansiktsuttryck.
- Rör sig ständigt.
- Använder kroppslig beröring för att understryka

Omgivande ledtrådar (vanligast på en människas arbetsplats)

- Inredningen, utsmyckningen är öppen, luftig och vänlig.
- På väggarna kan finnas personligt motiverande slogans, priser/utmärkelser.
- Arbetsplatsen kan verka rörig.
- Sittplatserna är inbjudande, trevliga, aktiva.

Personliga egenskaper

- Kort reaktionstid
- Maximal ansträngning för att involvera andra.
- Maximalt intresse.
- Verkar inom en framtida tidsram.
- Impulsiva handlingar.
- Undviker isolering.
- Spontanitet.
- Entusiasm.

- Framhäver sig själv.
- Pratsam och social.
- Högt tempo
- Överdriver och generaliserar.
- Är odisciplinerad vad gäller tiden.
- Går på intuition.
- Hoppar från en aktivitet till en annan.

Personliga behov

De söker

- Socialt erkännande
- Frihet från kontroll, detalier.
- Popularitet/accepterande.
- Erkännande för sin förmåga.

- Tråkiga uppgifter.
- Ensamhet.
- Detalier.
- Ifrågasättande.

Entusiast (sällskaplig)

Personligt värde mäts genom

- Erkännande
- Uppskattning
- Komplimanger

Andra beskriver Entusiasten (sällskapliga) som

Positivt

- Ambitiös.
- Stimulerande.
- Entusiastisk.
- Spännande
- Vänlig.

Negativt

- Manipulerande.
- Hetsig.
- Odisciplinerad.
- Reagerande.
- Egotrippad.

Arbeten som Entusiasten tycker om

- Säljare hunter.
- Marknadsarbete innovativt.
- Ledare
- Entreprenör
- Kundvård/service
- Projektledare
- Coach
- Föreläsare
- Datautveckling

Kompis (samverkande)

Kompis (samverkande) – Beteendet är passivt och informellt

Beteenden

Verbala

- Talar långsammare.
- Gör färre uttalanden.
- Talar mjukare.
- Använder få röstlägen.
- Fokuserar samtalet på människor.
- Använder synpunkter/berättelser.
- Visar viss energi och säkerhet.

Icke-verbala

- Händerna är avslappnade och kupade.
- Lutar sig tillbaka när han pratar.
- Indirekt ögonkontakt.
- Öppna handflator.
- Avslappnad hållning.
- Vänligt ansiktsuttryck utan kraftigare uttryck.
- Rör sig långsamt och med avslappnade kroppsrörelser.

Omgivande ledtrådar (vanligast på en människas arbetsplats)

- Inredningen, utsmyckningen är lugn, öppen, luftig, vänlig.
- Sittplatserna är öppna, informella och bjuder in till personlig kontakt.
- På väggarna kan finnas slogans, uppmaningar, gruppfoton.
- På skrivbordet kan finnas personliga saker som familjebilder.

Personliga egenskaper

- Maximal ansträngning för att relatera.
- Lågt intresse för att genomföra förändringar.
- Stödjande handlingar.
- Skyr konflikter.
- Har nära personliga relationer.
- Lyssnar aktivt.
- Är varm och accepterande.

- Långsam, lågt tempo.
- Långsam att fatta beslut och agera.
- Ställer frågor (ofta av personlig natur).
- Är informell.
- Är anpassningsbar och lojal.
- Samverkar med andra för att genomföra uppgifter.
- Vill bli accepterad, en del av gruppen.

Personliga behov

De söker

- Trygghet.
- Tid att anpassa sig till förändring.
- Nära relationer.
- Att vara del i en grupp.
- Uppmuntran.

- Dominanta, aggressiva människor.
- Konfronterande och konflikter.
- Bortstötning och avbrutna relationer.
- Avbrott i rutinerna.

Kompis (samverkande)

Personligt värde mäts genom

- Andras uppmärksamhet.
- Att accepteras.
- Djupare relationer.
- Att fungera väl med andra.

Andra beskriver Kompisen (samverkande) som

Positivt

- Stödjande.
- Respektfull.
- Vill väl, är intresserad.
- Pålitlig.
- Älskvärd.

Negativt

- Blek.
- Osäker.
- Eftergiven.
- Beroende.
- Tafatt.

Arbeten som Kompisen tycker om

- Säljare farmer.
- Marknadsarbete konstnärligt.
- Vård/Skola/Omsorg
- Kundvård/service
- Coach
- Färg i formyrken
- Dataarbete i färg och form
- Administration

Ledare (dirigerande)

Ledare (dirigerande) – Beteendet är aktivt och formellt

Beteenden

Verbala

- Talar snabbt.
- Uttalar sig ofta.
- Talar högre.
- Använder ett monotont röstläge.
- Fokuserar samtalet på uppgifter.
- Använder fakta/data.
- Visar stor energi.

Icke-verbala

- Pekar på andra.
- Lutar sig framåt för att understryka.
- Har direkt ögonkontakt.
- Slutna händer.
- Spänd, kontrollerad kroppshållning.
- Kontrollerat ansiktsuttryck, få uttryck.
- Målinriktad, snabb gång.

Omgivande ledtrådar (vanligast på en människas arbetsplats)

- Inredning, visar makt, är formell, imponerar.
- Sittplatserna är slutna, formella, inte avsedda för personlig kontakt, visar kontroll och makt.
- Arbetsplatsen ger signaler om en upptagen person, mycket arbete, projekt, papper i högar.
- Skrivbordet är stort, demonstrerar framgång och visar avståndet till besökande.

Personliga egenskaper

- Kort reaktionstid.
- Maximal ansträngning för att kontrollera.
- Minimalt intresse f
 ör f
 örsiktighet.
- Verkar i nutid.
- Direkta handlingar.
- Undviker inaktivitet.
- Behöver ha kontroll, resultat, framgång.
- Har stark vilja och oberoende.

- Målorienterad och konkurrenskraftig.
- Har auktoritet, tar kontroll.
- Högt tempo, otålig.
- Ifrågasätter status quo.
- Visar frustration.
- Är kraftfull och beslutsam.
- Är medveten om tiden.

Personliga behov

De söker

- Auktoritet.
- Kontroll.
- Varierande aktiviteter.
- Raka svar.
- Möjligheter/avancemang.

- Att förlora status/ansiktet.
- Att tappa kontrollen.
- Att slösa med tiden.
- Beteenden som hindrar handling och resultat.

Ledare (dirigerande)

Personligt värde mäts genom

- Resultat.
- Erkännande av viktiga personer.
- Mätbara framsteg.
- Formella meriter.

Andra beskriver Ledaren (dirigerande) som

Positivt

- Viljestark
- Oberoende.
- Praktisk.
- Beslutsam.
- Effektiv.

Negativt

- Framfusig.
- Sträng.
- Tuff.
- Dominerande.
- Hård.

Arbeten som Ledaren tycker om

- Tekniskt ledarskap
- Tekniskt arbete
- Ledarskap
- Ekonomi/Controlling
- Datautveckling

Forskare (tänkande)

Forskare (tänkande) – Beteendet är passivt och formellt.

Beteenden

Verbala

- Talar långsammare.
- Gör färre uttalanden.
- Talar mjukare.
- Enformig ton.
- Fokuserar samtalet på uppgifter.
- Använder fakta/data.
- Kontrollerar volym och röstläge.

Icke-verbala

- Händerna är avslappnade och kupade.
- Lutar sig tillbaka när han pratar.
- Indirekt ögonkontakt.
- Slutna händer.
- Rigid hållning.
- Kontrollerat, neutralt ansiktsuttryck.
- Rör sig långsamt och med medvetna kroppsrörelser.

Omgivande ledtrådar (vanligast på en människas arbetsplats)

- Inredning, utsmyckning är formell och funktionell.
- Arbetsplatsen kan verka organiserad och strukturerad.
- Sittplatserna är formella och uppmuntrar inte personlig kontakt.
- På väggarna kan finnas diagram, arbetsrelaterade bilder.
- Skrivbordet är organiserat, rent.

Personliga egenskaper

- Lång reaktionstid.
- Maximal ansträngning för att organisera.
- Minimalt intresse f
 ör relationer.
- Verkar i dåtid.
- Försiktiga handlingar.
- Undviker engagemang.
- Behöver ha rätt, nå resultat.
- Koncentrerar sig på väsentliga detaljer.

- Är diplomatisk, gör saker på "rätt" sätt.
- Kommunicerar detaljer.
- Söker fakta, information, bevis.
- Är angelägen om effektivitet.
- Jobbar oberoende, i långsamt, jämt tempo.
- Är beroende av förberedelser.
- Söker problemlösande aktiviteter.
- Följer auktoriteter, bestämda regler.

Personliga behov

De söker

- Rutiner.
- Trygghet.
- Personlig uppmärksamhet.
- Att var en del i en grupp
- Att ha rätt.

- Plötsliga förändringar.
- Att ha fel.
- Att vara oförberedd.
- Att förlora trovärdigheten.

Forskare (tänkande)

Personligt värde mäts genom

- Att ha rätt.
- Precision.
- Framsteg.
- Handling.

Andra beskriver Forskaren (tänkande) som

Positivt

- Strävande.
- Envis.
- Seriös.
- Noggrann.
- Ordningsman.

Negativt

- Kritisk.
- Obeslutsam.
- Stelbent.
- Känslig.
- Moraliserande.

Arbeten som Forskaren tycker om

- Tekniskt ledarskap
- Tekniskt arbete
- Ekonomi/Controlling
- Datautveckling
- Administration
- Statistik

_